

Elekes Ferenc

Fölösleges utazások

Nézem az apró gyermeket,
kit szülei cipelnek erre-arra,
hogyan lánson a világból eleget,
ő pedig inkább maradna,
hogyan belelépjen az első pocsolóába.

Én hurcoltam saját magam,
hogyan ne ott legyek, ahol vagyok,
gyermek lakott bennem, de nem maradtam,
úgy tettem, mint azok a nagyok.

A szabadságnak szobra vonzott,
úgy tűnt, épp akkor éli leánykorát,
nem messze tőle azt vizsgálták,
egy öregasszony, amit hozott,
az aranynak súlya mennyi s hány karát.

Fölmentem a két torony tetejére,
hogyan lássam, milyen onnan
lent az aszfalt, ahol voltam,
mondták, épp az imént járt itt valaki,
a földön találták, holtan.

A Niagarát jóformán nem is láttam,
pedig ott zúgott előttem,
csodálni nem volt időm,
képeslapot írtam anyámnak.

Álltam hosszan a ködös óceánnál,
átnéztem a híres Alcatrazba,
ahol a tömlöc szigorú fegyőre
sétált, reám is szólhatott volna,
uram, ön még szabad, egyelőre.

Felfogni ma sem tudom,
miért kellett átmennem a Goldengéten,

s útra kelni újra,
még azon a héten.

Voltam fönt, a sarkhoz közel,
kíváncsi voltam, miféle ember
a lappok lappja,
bár sejthettem volna,
elfújná a szél, ha lenne kalapja.

Elmentem délre, a ferde toronyhoz,
pedig tudtam én, jó előre,
ferdeségért nem kell messze menni,
a gagyi tetőn ha lesétálok,
kettőt is láthatok belőle.

Lassan felejttem megbánt útjaim,
volt úgy, azt mondtam, ez már sok,
másra hagyom a távolságot,
így maradtak félbe a régi utazások.

Engem csak a menés érdekelt,
a sok járással semmit nem értem el,
belefáradtam nagyon a világba,
a magamfajta többet nem érdemel.

Amikor más gyermek

Amikor más gyermek
olvasni tanult és számolt
— héteves koromban —,
nekem már igazi kaszám volt,
ezt eddig nem is mondtam
és hallgattam arról is,
bizony, csökkenté lettem
a rám mért sok dologban.

Hokkedliről nézem
most is a világot,
előveszem a képzelt,
rég konyhaszékem,

amikor kíváncsi vagyok rátok.
Nézzétek el nekem,
ha azt a képzelt széket
ma már meg se találom.

Lóg a borona...

Lóg a borona,
pedig kapaszkodna —
Hánykolódó, nagy kövek
gurultak róla nyugalomba.
S a járom, a járom,
póktanya immár:
lehámlott róla sok cifra festék
és régi nyikorgás —
Lóg a borona,
pedig kapaszkodna,
bürök és bodza
illata leng az időben
öröktől fogva.

Mezőről jött az ember

Mezőről jött az ember
egyenest, otthoni
lájbisán,
a városba indult,
nem akart egyebet; világot
látni csak.

A parkban araszos
füvet kaszáltak éppen
feltűrt ingujjú, kalapos
emberek.

Köszönni akart, semmi
egyebet,

odaszólt mentiben: — Jó napot,
hogy vág?
Úgy mondta éppen, mint ahogy otthon
szokták.

Azok csak nézték,
semmit se szóltak,
nem voltak igazi kaszások.

Az ember tovább ment,
otthoni lájbisan,
nem nézett
semerre,
nem akart többé világot
látni se.

Nagyapám lovát eladta

Jeszényin modorában

Csak ment a hóhullásban,
ment egész éjjel,
vitte szép lovát, hogy eladja,
a balavásári piacon,
nem nézett széjjel,
eladta szép lovát
a legelső vevőnek.

Nagy kupec volt az öreg,
úgy számolta pénzét
elfordulva,
hogymások ne nézzék.

Indultak is haza, hárman,
a ló, ő és a vevő,
egy faluból jöttek, de a lovat
már más vezette, nem ő.

Nagy kupec volt az öreg,
mondják,

a ló árát hazáig
ketten mind elitták.

De azt is mondják, másnap
eltűnt a ló, s azóta valahol messze,
havas mezőkön vágat.

Talán az őzek

Nézem az apró falvakat,
ahogy a házak fogynak,
itt-ott még hull a vakolat,
nem kérdi senki, hogy vagy.

Kitántorogtak mindenünnen,
úgy mentek el innen,
vitték fél kézzel mindenünket,
vitték oda, hol mindenből több van,
cifrább a gomb az ingen,
olykor csörren a pénz a kalapban,
de egyéb nem jár ingyen.

Lassan egy nemzet így fogy el,
néhány öreg, s talán az őzek
nézik félve, nagy szemekkel,
nem maradt senki őrizőnek.

Lelkes közönség

Kis számú, de lelkes
közönség lesz
a temetésemen,
röppenő rigó,
perlekedő pap,
ki felrója bűneim,
néhány pálinkaszagú,
megbocsájtó

sírásó legény.
Sáros ősz lesz,
vagy tél, a megszokott,
tavasz, nyár,
egyremegy,
kevesen jönnek el,
hiszen az út
hegyre megy.
És lesz belőlem fű,
puha por talán,
fölkap a szél,
elvisz messzire,
de néha visszatérek
a fáradt ködökkel,
s mint aki jól végezte dolgát,
elterülök
a dombok oldalán.

Így múlik el

Csiki László halálára

Így múlik el minden.
ki él még, csak átszól valakinek:
szinte nem is hittem,
hogyan elment ő is, csak átszól,
ameddig van, akinek.

Így múlik el minden.
ki él még, azt is számontartja,
mikor görbült meg egyszer
a másik haja szála,
mi bántotta lelkét, mi marta.

Így múlik el minden.
Csak jön a hír lassún, vagy sebesen,
aztán eltűnődünk,
azon, mit reánk hagyott:
szép napokon és fájó sebeken.

Micsoda elmék!

Lászlóffy Aladár emlékére

Föl-alá jár az emberiség,
hátratett kézzel, mint aki fontos,
oda se figyel soha, mi ég,
mi fordul meg gyönyörű agyakban,
Istenem, micsoda elmék
járnak közöttünk mindég,
akárcsak pont most,
amikor jobban tenném,
ha a csöndesekre figyelnék,
az árnyékban maradókra,
Istenem, micsoda elmék
roppannak össze hirtelen,
ha jön valami balga óra,
illene talán legalább intenem,
ha valaki nem venné észre:
egy világ csúszik ki alóla,
szólnom kellene, lennék eretnek,
bocsássuk meg neki,
hisz nem tudja, kit is temetnek.

Modern

Kompótot eszik a modern költő,
s komputerbe pötyyenti versezetét.
Anyám lúdja is úgy tett,
füvet evett, s az udvarra pötytyentett,
zöldet, persze, hisz nem volt nagy a tét.
Stollwerk-verseket ír a modern költő,
azt hiszi, minden sora jó falat,
míg kihámoznád, mit akar mondani,
fölgyl a papír a körmöd alatt.

Bölöni Domokos

Csillagfogó

*S most azt mondja: elértem a tetőt,
És azt véli, hogy csillagot fogott —
Pedig ő csak nézte a csillagot —
A csillag fogta őt.*

Reményik Sándor

Apó azzal csalogatta unokáját a városból, hogy mutat neki mekegő szamarat, és olyan tehenet, amelyik zsebkendő nélkül fújja az orrát, meg bölcs süldőmalacot, a Samukát: két lábra áll, úgy eszi a császárkörtét.

Ferkő azonnal pakolódni kezdett: menjünk, apó. De meg kellett várniuk a gyerek édesapját, míg az üzemből hazajön. Engedély nélkül apó semmit sem tesz, a rendőrt is külön megkérdezte, csakugyan át lehet-e menni, bár zöldet jelzett már a lámpa...

— Apónak van egy disznója, amelyik megeszi a villanykörtét — újságolta lelkesen a gyermek. Édesapja már éppen beleegyezett-forma, de most megrovóan nézett apóra.

— Császárkörtét! — kacagott apó. — Az olyan, hogy nem világít, s a császár is megette, amikor még volt... császár — magyarázta.

— Nem bánom, de ne bolondítsa a fiamat — dorgálta apót a fia. — Miféle szerzet például a mekegő szamar?

— Az csak egy kecske — feszengett apó —, s azért szamar, mert hagyja magát megfejni. És a füle is nagy. Ekkora né, mint a tenyerem.

Lapátnyi nagy tenyerét az unoka elé tartotta.

Ferkő ugrándozott, menjünk már, ó igazán, mehetnénk már!

És a nyár megtelt csodákkal. Ferkő nem felejt el soha, s ha teheti, minden szünetidőben meglátogatja apóékat.

A legnagyobb csoda mind közül: a csillagfogó. Ami nem más, mint a kert mélyében lévő kávas kút, lecsapható fedelével.

Szó se róla, Ferkő addig is látott csillagot; tizedik emeleti lakásuk erkélyéről máskor is rácsodálkozott a titokzatosan ragyogó magasságra. De apóéknál sokkal nagyobbak a csillagok — apó szerint a jó falusi kosznak tulajdonítható —, olyan közel jöttek az emberhez, hogy Ferkőnek kedve támadt, hogy — mint a báránycákat vagy pihés csibéket — tenyerébe véve simogassa őket.

— Látod azt a legelsőt, a legfényesebbet? Az a vacsoracsillag. Mikor feljön, az emberek asztalhoz ülnek, megesszik a jó tejes puliszkát, utána a szalonnás rántot-

